

Colectia
Amintiri dintr-o viață de om

Pr. Paul Mihail

*Mitropolitul
Irineu Mihălcescu*

Preot Paul Mihail

*Mitropolitul
Trineu Mihălcescu*

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Editura DOXOLOGIA
Iași, 2013

Preotul Ioan Mihălcescu, profesor de Teologie Dogmatică la Facultatea de Teologie din București, a prezidat în iunie 1926 examenul de diplomă al absolvenților ultimei clase, clasa a X-a, a Seminarului Teologic din Chișinău. După Unirea din 1918, ministerul nu numise pentru Seminarul din Chișinău președinți din alte localități ai Comisiei examenului de diplomă. În anul 1926 Ministerul Cultelor arătase această considerație față de Seminar, după ridicarea Arhiepiscopiei la rangul de Mitropolie, prin Legea de organizare a Bisericii Ortodoxe Române din 1925.

Seminarul Teologic din Chișinău fusese înființat în 1813 de Mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni și era cea mai veche școală superioară din provincia românească dintre Prut și Nistru. El s-a luptat pentru ca să fie continuată predarea limbii române; în pofida acțiunilor de deznaționalizare ale ocupanților străini, clerul a continuat să slujească în limba poporului. Seminarul, în perioada

1813-1918, a fost pepinieră de spiritualitate românească. Mulți dintre luptătorii pentru Unire au fost elevi ai Seminarului: Ion Inculeț, Ion Pelivan, Pan Halippa, Sergiu Niță, Alexei Mateevici, Gherman Pântea, Pan Erhan, Vasile Harea, Al. Ciugureanu, Al. Boldur și alții. Dintre elevii și profesorii Seminarului unii au ajuns profesori universitari, oameni de cultură, doctori, episcopi și mitropoliți. Între aceștia strălucește Avxentie Stadnițchi, Mitropolit al Novgorodului, unul dintre candidații propuși pentru scaunul de Patriarh al Rusiei în 1917. Patriarhul Alexei al Rusiei a numit în mod public, în 1963, pe Mitropolitul Avxentie „tatăl său duhovnicesc, ocrotitor și îndrumător”.

Statul român a recunoscut absolvenților Seminarului „cu 10 clase” dreptul de a se înscrie la orice facultate din țară, fără examen. Pe baza acestui drept, printre atâția alții, m-am înscris și eu la Facultatea de Litere din Iași, secția istorică, în anul 1928.

Venirea la Chișinău a reprezentantului Facultății de Teologie din București a fost un eveniment în viața Seminarului

și a Mitropoliei. Toți cunoșteau marea personalitate a preotului Mihălcescu, știau ce publicase, erau cunoscute generațiile de studenți și licențiați trecuți pe sub mîna sa, iar noi, seminariștii, învățam de pe manualele sale. Examenul de diplomă din iunie 1926 a durat 9 zile, în cursul cărora au fost scrise tezele, au avut loc probele orale și au fost rostite predicile. Noi, elevii din clasa a IX-a, întrebam pe cei ce ieșeau de la examene despre președinte și toți răspundeau: „e superior și-i bun”.

Părintele președinte declarase că a fost impresionat de răspunsurile absolvenților, deși noi consideram că nu erau atât de străluciți ca cei din cele trei serii precedente pe care-i cunoșteam: Vasilache, Gobjilă, Grâu, Bogdăneț, Balaur, Verbițchi, Demidețchi, Baci Teodor. Impresionase pe părintele profesor și figura de patriarh a venerabilului nostru Rector Constantin Popovici, inteligența profesorului de Vechiul Testament - preot Ilie Tocan, titlul științific de doctor în filozofie al profesorului Mihai Rădulescu, îl impresionase doctorandul în teologie -

preot N. Timuș, misionarul profesor Victor Popovici, membri în comisiunea de diplomă. Părintele președinte a luat parte la Liturghia din capela Seminarului, a auzit corul elevilor, între care Ilicievici, Stoica, Țurcanu, Stopanu aveau voci remarcabile. La serbarea împărțirii diplomelor, președintele preot prof. Ioan Mihălcescu a declarat că a rămas profund impresionat de cele auzite și trăite și că de acum se simte legat de acest Seminar și de această provincie românească.

Noi, cei din clasa a IX-a, doream ca și pentru anul nostru să vină Președinte la examenul de diplomă tot părintele Mihălcescu, de aceea, la plecarea sa, pe peronul gării, i-am cântat „Mulți ani” și i-am oferit flori. În august 1926, am aflat din ziarul „România Nouă”, care ajungea și la primăria satului Cornova-Orhei, că se discută înființarea Facultății de Teologie la Chișinău. Am înțeles că profesorul Facultății de Teologie din București, preotul Ioan Mihălcescu, reprezentant al clerului și al teologiei românești, cerea înființarea acestei Facultăți de Teologie. La inițiativa lui se alăturaseră basarabeni

care stăruiau, în numele poporului, pentru înființarea unui așezământ de învățământ superior, provincia având climatul propice unei asemenea instituții. Au fost exprimate și păreri negative, mai ales în paginile unor ziare din Iași, pledând pentru înființarea acestei facultăți la Iași. Am aflat din ziar că s-a depus și un memoriu, semnat de preoțimea ieșeană, la îndemnul Mitropolitului Pimen și al preoților Cicerone și Valeriu Iordăchescu, la Senatul Universitar, împotriva înființării Facultății de Teologie. Dintre profesorii Universității din Iași a acționat în contra creării Facultății de Teologie la Chișinău mai ales profesorul Valeriu Bulgaru de la Facultatea de Drept.

Prin septembrie 1926, am citit în ziar declarațiile Ministrului Instrucțiunii, profesor Ioan Petrovici, că la Chișinău va lua ființă în toamnă Facultatea de Teologie a Universității din Iași și că, pentru aceasta, își dăduse consimțământul însuși șeful guvernului, erou de la Mărășești, generalul Averescu. Arhiepiscopul Gurie, împreună cu preoțimea locală, cedase clădirile eparhiale pentru noua facultate și locuințe pentru profesori.